

Handläggare
Stefan Elm
Telefon: 08-508 319 77**Till**
Kulturnämnden
2017-11-14

För ett tryggare och säkrare Stockholm. Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår att kulturnämnden beslutar:

- Att som svar på remissen överlämna kulturförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen

Robert Olsson
KulturdirektörLena Nilsson
Administrativ chef

Sammanfattning

Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram är ett stadsövergripande styrdokument som syftar till att ge riktning till och stärka stadens samlade trygghets- och säkerhetsarbete under åren 2018-2021 samt att klargöra mål och ansvarsförhållanden. Programmet utgår från *Vision 2040 – ett Stockholm för alla*. Stadens trygghets- och säkerhetsarbete ska enligt programmet värna fyra övergripande målområden: individens trygghet och säkerhet; stadens funktionalitet; miljö och egendom samt grundläggande värden.

Kulturförvaltningen anser att programmet är väl genomarbetat och i stort ger en tydlig beskrivning av hur säkerhetsarbetet är tänkt att bedrivas och utformas. Det finns dock delar av programmet som behöver förtydligas eller utvecklas för att det ska vara ett väl fungerande styrande verktyg i det förebyggande trygghets- och säkerhetsarbetet. Dessa delar är införandet av ett centralt råd för trygghets- och säkerhetsfrågor; åtskillnaden av otillåten påverkan respektive hot och våld mot stadens anställda; beskrivningarna av krisplanens funktion och innehåll samt S:t Eriks Försäkrings roll i det förebyggande säkerhetsarbetet.

Underlag för beslut

Remiss av Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021, dnr 171-1309/2017. Remisstid 2017-12-01.

UTLÅTANDE

Remissen

Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram är ett stadsövergripande styrdokument som syftar till att ge riktning till och stärka stadens samlade trygghets- och säkerhetsarbete under åren 2018-2021 samt att klargöra mål och ansvarsförhållanden. Programmet utgår från *Vision 2040 – ett Stockholm för alla*, med tonvikt på det förebyggande trygghets- och säkerhetsarbetet. Programmet föreslås ersätta Trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016.

Stadens trygghets- och säkerhetsarbete ska värna fyra övergripande målområden: individens trygghet och säkerhet; stadens funktionalitet; miljö och egendom samt grundläggande värden. Programmet konkretiseras ytterligare genom fem fokusområden – se nedan.

Stadens trygghetsmätning visar att den upplevda oron för brott och otryggheten i det egna bostadsområdet är högre hos stadens kvinnor än män. Stadsledningskontoret betonar i sitt tjänsteutlåtande vikten av att nämnderna i sin implementering av programmet beaktar dessa skillnader vid val av åtgärder och insatser.

Programmets fokusområden

Programmet fokuserar på följande områden:

1. Förebygga olyckor
2. Förebygga brott
3. Förebygga otillåten påverkan samt hot och våld mot anställda
4. Bygga motståndskraft och krishanteringsförmåga
5. Bygga ett gott säkerhetsskydd

Varje fokusområde motiveras och preciseras i programmet. Där anges även mål och arbetssätt för respektive fokusområde.

Genomförande och uppföljning

Nämnden förväntas konkretisera och omsätta programmet till den egna verksamhetens uppdrag och inriktning i ordinarie verksamhetsplanering. Nämnder och bolag ska, utifrån de mål

staden uttrycker i programmet, formulera egna mål och aktiviteter i samband med ordinarie verksamhetsplanering.

Kommunstyrelsen kommer att ansvara för att inrikta, samordna, stödja, följa upp och utveckla stadens samlade arbete inom trygghets- och säkerhetsområdet. Programmet anger även ett antal specifika aktiviteter och uppföljningar som förväntas utföras av stadens samtliga nämnder.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kulturförvaltningens administrativa stab.

Förvaltningens synpunkter

Kulturförvaltningen anser att Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021 är väl genomarbetat och i stort ger en tydlig beskrivning av hur säkerhetsarbetet är tänkt att bedrivas och utformas. Att de övergripande målområden bryts ned till fokusområden och att man inom dessa har tydliga målsättningar, bidrar till att säkerhetsarbetet kan bedrivas på ett kvalitativt och effektivt sätt.

Samsyn och samordning är grunden för att det systematiska säkerhetsarbetet ska fungera. Med en ökad tydlighet i hur säkerhetsarbetet ska bedrivas hoppas förvaltningen på möjligheten att:

- Risker och hot som mot verksamheten kan identifieras i ett ännu tidigare skede.
- Få rätt skyddsnivå utifrån det skyddsvärda kontra hotbilden samt en medvetenhet om kvarstående hot och medveten risk.
- Höja individers säkerhetsmedvetande och säkerhetskunskap ytterligare.
- Få tydligare ansvarsförhållanden gällande säkerhetsfrågor.
- Kunna ta fram trovärdiga och hållbara beslutsunderlag.
- Avdelningar får bättre möjlighet att prioritera sin ordinarie verksamhet

Kulturförvaltningen hoppas att ovanstående kommer att bidra till att våra samtliga arenor kan vara trygga och säkra platser för anställda så väl som för våra samverkanspartner och besökare.

Önskemål om förtydliganden

Även om programmet till stor del har en tydlig inriktning och målsättning gällande säkerhetsarbetet, finns det delar av

programmet som behöver förtydligas eller utvecklas för att det ska vara ett väl fungerande styrande verktyg i det förebyggande trygghets- och säkerhetsarbetet.

Nedan anges de identifierade områden där kulturförvaltningen anser att det behövs förtydliganden eller utveckling av programmets innehåll.

Införandet av ett centralt råd för trygghets- och säkerhetsfrågor

Stadsledningskontoret föreslår att det på central nivå ska inrättas ett råd för trygghets- och säkerhetsfrågor, som ska vara rådgivande till stadsdirektören i de risk- och säkerhetsfrågor som kräver övergripande samordning. Rådet ska verka rådgivande och arbeta pådrivande i utvecklingen för en trygg och säker stad. Vidare ska rådet analysera resultatet av de samlade trygghets- och säkerhetsarbetet i staden.

Kulturförvaltningen anser att förslaget om ett råd för trygghets- och säkerhetsfrågor är bra, liksom de förslag på uppgifter som rådet ska hantera. Det vore dock önskvärt att rådet utöver sin strategiska funktion i vissa fall även kan ha en stödjande funktion gentemot förvaltningarnas förebyggande säkerhetsarbete. Det skulle kunna innebära att förvaltningarna kan be rådet om synpunkter på större förändringar i det lokala säkerhetsarbetet.

Det framgår inte av stadsledningskontorets förslag vilka funktioner som ska vara delaktiga i det centrala rådet eller hur förankringarna mot stadens verksamheter kommer att se ut. Om avståndet mellan rådet och stadens verksamheter blir för stort, finns risken att ansvarsförhållanden blir ottydliga samt att kunskaps- och kompetensåterföringen kan bli ineffektiv. Kulturförvaltningen anser därför att ett flertal förvaltningar och bolag bör ha en representant i rådet.

Förebygga otillåten påverkan samt hot och våld mot anställda

Kulturförvaltningen anser att mutbrott/otillåten påverkan respektive hot och våld mot anställda bör utgöra två separata fokusområden i programmet. Det bör dessutom framgå tydligare att hot och våld mot anställda inte alltid kan kopplas till den anställdes myndighetsutövning, utan även kan vara kopplat till den anställdes arbetsuppgifter i stort och i vissa fall även påverkas av arbetsplatsens lokalisering.

Förebyggandet av otillåten påverkan, å andra sidan, måste utgå från att alla medarbetare i staden, likväl som stadens samarbetspartners, agerar i enlighet med stadens mål om ett demokratiskt hållbart Stockholm. Kulturförvaltningen anser att det förebyggande säkerhetsarbetet när det gäller mutbrott/otillåten påverkan respektive hot och våld mot anställda skiljer sig så pass mycket åt att de bör utgöra två separata fokusområden i programmet.

Bygga motståndskraft och krishanteringsförmåga

Fokusområde 4 beskriver stadens arbete med att bygga motståndskraft och krishanteringsförmåga. Där beskrivs att nämnder och bolag ska ha en krisledningsorganisation och att det som stöd för krisledningens arbete ska finnas en uppdaterad och känd krisledningsplan. Vidare beskrivs att stadens krishantering utgår från tre nivåer: störning, allvarlig händelse och extraordinär händelse.

Kulturförvaltningen anser att en krisledningsplan är ett bra verktyg för att skapa struktur i krisarbetet. Det framgår dock inte av programmet vad en krisledningsplan är och vad den ska respektive bör innehålla. Programmet bör beskriva att en krisledningsplan kan skilja sig beroende på verksamhet, men att gemensamt är att planen är en på förhand överenskommen strategi för att kunna hantera en kris.

Utöver detta anser kulturförvaltningen att beskrivningen av stadens tre nivåer är bra. De skulle dock kunna förtydligas genom att kopplas samman med respektive nämnd och bolags nivåer utifrån närhetsprincipen, det vill säga att en kris ska hanteras så nära de berörda som möjligt.

I övrigt anser kulturförvaltningen att de tre principer som Stockholms stads krisledning bygger på (ansvarsprincipen, likhetsprincipen och närhetsprincipen) bör finnas beskrivna i programmet.

Aktörer, roller och ansvar – S:t Eriks Försäkrings AB

I bilaga 2 till programmet behandlas bland annat S:t Eriks Försäkrings AB:s ansvar och delaktighet i stadens säkerhetsarbete. Stadens försäkringsbolag ska verka för att Stockholms stad har ett risk- och säkerhetsmedvetande, så att stadens tjänster fungerar, att skador förebyggs och att stadens försäkringskostnader minimeras. De ska även vara ett stöd för nämnder och bolag i arbetet med att identifiera risker.

Kulturförvaltningen anser att det behöver förtydligas hur S:t Eriks Försäkrings stöd är tänkt att fungera och hur de ska bidra till stadens risk- och säkerhetsmedvetande. Det måste vara tydligt vilket förebyggande säkerhetsarbete som förväntas av förvaltningarna utifrån försäkringsbolagets perspektiv.

Jämställdhetsanalys

Stadens trygghetsmätning visar att den upplevda oron för brott och otryggheten i det egna bostadsområdet är högre hos stadens kvinnor än män. Kulturförvaltningen ser positivt på stadsledningskontorets uppmaning att nämnderna ska beakta dessa skillnader vid val av åtgärder och insatser. Förvaltningen anser dock att det skulle behövas ytterligare analyser av mäns respektive kvinnors olika utsatthet och/eller upplevelser av trygghet, inte bara i det egna bostadsområdet, utan också på arbetsplatsen och stadens olika offentliga arenor. Sådana analyser skulle vara värdefulla som utgångspunkt i det fortsatta trygghets- och säkerhetsarbetet.

Bilaga

Remiss av Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021, dnr 171-1309/2017